

Національна академія аграрних наук України

Інститут овочівництва і баштанництва НААН

КАТАЛОГ
ЗРАЗКІВ БАКЛАЖАНА
ЗА КІЛЬКІСНИМИ І ЯКІСНИМИ
ОЗНАКАМИ

Селекційне, 2023

УДК: 635.646

Видається за рішенням Вченої ради Інституту овочівництва і баштанництва НААН (протокол № 11 від 27 ховтня 2023 р.)

Митенко І.М., Шабетя О.М. Каталог зразків баклажана за кількісними і якісними ознаками. Селекційне: Інститут овочівництва і баштанництва НААН. 2023. 28 с.

Авторський колектив: І.М. Митенко, кандидат с.-г. наук, О.М. Шабетя, доктор с-г наук

В каталозі приведені результати вивчення колекції баклажан, інтродукованого з 24 країн світу і зареєстрованого в Національному центрі генетичних ресурсів рослин України. Визначена адаптивність зразків до умов вирощування в усіх зонах України. Виділені джерела цінних господарських ознак. Ці зразки можуть бути використані як вихідний матеріал в селекції сортів і гібридів баклажан.

Каталог є початковим матеріалом для селекціонерів, аспірантів і спеціалістів.

Рецензент: Кондратенко С.І., доктор с.-г. наук, завідувач відділом селекції і насінництва овочевих і баштанних культур Інституту овочівництва і баштанництва НААН

© Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2023

© Митенко І.М., Шабетя О.М., 2023

ВСТУП

Баклажани - *Solanum Melongena L.* належать до родини пасльонових – *Solanum*. За класифікацією Філова А.І., вид - *S. Melongena L* включає 5 підвидів: західноазіатський, східноазіатський, південний, напівкультурний та дикорослий.

У плодах баклажан міститься від 7 до 11% розчинної сухої речовини,

3-4 мг % цукру, солі фосфора, калія, заліза та інших елементів. Відносно небогаті поживними речовинами, баклажани мають високі смакові достоїнства та лікарські властивості.

Виробництво баклажан в Україні щорічно складає біля 50 тисяч тон. Щоб поширити ареал вирощування баклажан і збільшити їх виробництво, необхідно створювати нові високопродуктивні ранньостиглі сорти та гібриди.

Результати селекційної роботи залежать від багатьох факторів, один з основних - якісний вихідний матеріал. Тільки наявність різноманітних джерел цінних господарських ознак дає можливість моделювати сорти і гібриди з заданими якостями. Тому різностороннє вивчення генофонда баклажан, виділення джерел цінних ознак значно прискорить і полегшить процес селекції.

МАТЕРІАЛИ, МЕТОДИКА ТА УМОВИ ВИВЧЕННЯ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ

У каталозі наведені результати вивчення базовії колекції баклажан в Лісостеповій зоні України.

Оцінку зразків баклажан за біологічними та морфологічними ознаками проводили згідно з “Методическими указаниями по изучению и поддержанию мировой коллекции овощных пасленовых культур (томаты, перцы, баклажаны)” (1977), “Руководством по апробации овощных культур и кормовых корнеплодов” (1982), “Международным классификатором СЭВ вида *Solanum melangena* L.” (1988), “*Descriptors for Eggplant*” (1990).

Колекцію баклажан вивчали як в польових умовах, так і лабораторними експрес-методами на ранніх етапах онтогенезу. За допомогою експрес-методів в колекції баклажан виділено джерела цінних ознак.

Оцінку ураження хворобами і шкідниками проводили згідно “Методическим указаниям по изучению и поддержанию мировой коллекции овощных пасленовых культур” (ВІР, 1977г.).

Рослини баклажан вирощували розсадним способом. Строки посіву, посадки, обробітку ґрунту і догляду за рослинами проводилися згідно прийнятим агроказівкам для даного регіону. Вивчення колекційних зразків проводилося по 3-х рядкових ділянках розміром 10 м², без повторностей, по 20 рослин у рядку. Площа живлення рослин 70 x 35 см. Вік розсади для висадки розсади в ґрунт – 45-50 днів. Стандарти розміщували через кожні 10 ділянок. Для сортів стандартом був сорт Алмаз для гібридів – Ультраранній F₁. Врожай збирали по мірі досягання плодів на кожній ділянці.

Характеристика колекційних зразків баклажан

№ каталога
к-ЮБ 00007

Назва зразка
Сімферопольський 105

Походження
Україна

Ознака	Ідентифікований ген	Показник	Мінливість, %	Адаптивність, %
Між фазовий період, діб: Сходи-технічна стиглість		111	1,6	71,2196
Сходи-біологічна стиглість		136		
Висота/Діаметр рослини, см		25-39/30-40/		
Забарвлення рослини	P	Зелено-фіолетове		
Довжина /Ширина листа, см		16/11		
Форма плоду		Циліндрична		
Довжина плоду, см	E	17		
Діаметр плоду, см		6,5/4/		
Забарвлення плоду: технічна стиглість	P ₁	Фіолетове		
Біологічна стиглість		Фіолетово-коричневе		
Забарвлення м'якуша	G	Зеленувато-біле		
Наявність гіркоти		Без гіркоти		
Щільність м'якуша		Щільний		
Продуктивність, г/рослини		586	60,2	9,7279

№ каталога
к-ЮБ 00010

Назва зразка
Дністровець

Походження
Молдова

Ознака	Ідентифікований ген	Показник	Мінливість, %	Адаптивність, %
Між фазовий період, діб: Сходи-технічна стиглість		118	1,8	66,304
Сходи-біологічна стиглість		138		
Висота/Діаметр рослини, см		25-39/30-40		
Забарвлення рослини	p	Зелене		
Довжина /Ширина листа, см		23/15		
Форма плоду		Грушевидна		
Довжина плоду, см		12		
Діаметр плодусм		6/4,5		
Забарвлення плоду: Технічна стиглість	P ₁ D	Темно-фіолетове		
Біологічна стиглість		Фіолетово-коричневе		
Забарвлення м'якуша	G	Зелено-біле		
Наявність гіркоти		Без гіркоти		
Щільність м'якуша		Щільний		
Продуктивність, г/рослини		540	20,1	26,7523